

Høyres Hovedorganisasjon

v/ Erna Solberg

Postboks 1536 Vika

0117 Oslo

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

AMNESTY INTERNATIONAL NORWAY

Grensen 3, N-0159 Oslo

P.O. Box 702 Sentrum, N-0106 Oslo

T: +47 22402200 F: +47 22402250

E: info@amnesty.no W: www.amnesty.no

AMNESTY INTERNATIONALS INNSPILL TIL NY REGJERINGSPLATTFORM

Amnesty International gratulerer partiene på borgerlig side med et godt valgresultat. Vi forventer at menneskerettighetene står grunnstøtt i regjeringsforhandlingene, og håper den nye regjeringsplattformen vil gjenspeile en ambisjon om at Norge skal være en progressiv menneskerettighetsnasjon både utenlands og på hjemmebane. Vi har nedenfor en del konkrete henstillinger til den nye regjeringen som vi håper blir tatt til følge.

Flyktninger, asylsøkere og irregulære migranter

Mindre enn 0,1 prosent av verdens flyktninger søker om asyl i Norge. Til tross for dette framstilles det ofte i norsk offentlighet som om det nærmest er en uhåndterlig stor strøm av flyktninger og asylsøkere som kommer til Norge, og at man derfor må ha stadig mer restriktive reguleringer og praksis. Det er en menneskerett å ha mulighet til å søke asyl. Norge bør derfor ha en mer human og solidarisk flyktning- og asylopolitikk.

Amnesty International ber den nye regjeringen om:

- å sikre at Norges flyktning- og asylopolitikk er i tråd med FNs flyktningkonvensjon, anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger og de grunnleggende menneskerettighetene.
- å sikre at asylsøkere ikke sperres inne på lukkede mottak eller utsettes for andre tiltak som bare skal praktiseres overfor personer som har begått straffbare handlinger.
- å etablere gode prosedyrer for å sikre at anvendelsen av Dublin II-avtalen og Returdirektivet ikke fører til at asylsøkere returneres til første mottakerland når det er fare for refoolment eller at deres asylsøknad ikke vil bli behandlet i samsvar med FNs flyktningkonvensjon.
- å sikre at respekten for menneskerettighetene er eksplisitt nedfelt i enhver returavtale Norge inngår med andre land, og at norske myndigheter selv, eller ved å etablere et uavhengig monitoreringsorgan, følger opp de som returneres for å sikre at non-refoulment-prinsippet ikke brytes.
- å øke flyktningkvoten til 2000.
- å sørge for at mindreårige barn av irregulære migranter som har vært i Norge i fire år eller mer, og som gjennom barnehage og/eller skolegang har fått sterk tilknytning til landet, får oppholdstillatelse i Norge.
- å sørge for at irregulære migranter får ivaretatt sin rett til helse og utdanning.

Voldtekt

Voldtekt er et av Norges største samfunnsproblemer, hvor mellom 8000 og 16000 kvinner utsettes for voldtekt eller voldtektsforsøk hvert år (NOU 2008:4). Likevel mangler norske kvinner et effektivt rettslig vern mot voldtekt og seksuelle overgrep fordi dagens voldtektsbestemmelse ikke har samtykke som

vern mot voldtekt og seksuelle overgrep fordi dagens voldtektsbestemmelse ikke har samtykke som definerende element, men hvor voldtekt defineres utfra om det er brukt vold eller truende adferd. Amnesty støtter regjeringens forslag om endring av straffeloven av 1902 strl § 192 med innføringen av en fjerde bokstav d) i første ledd, lydende:
- på annen måte har seksuell omgang med noen som ikke har samtykket til handlingen.

Amnesty International ber den nye regjeringen om:

- å sørge for at forslaget om endring av straffelovens §192 blir gjennomført, for å sikre at voldtekt defineres som seksuell omgang uten samtykke, i tråd med internasjonale menneskerettighetsstandarder. Dagens voldtektsbestemmelse fører etter Amnestys erfaring til at mange voldtektsanmeldelser henlegges av politiet eller ender med frifinnelse i retten fordi verken bruk av vold, truende adferd eller bevisstløs tilstand kan bevises. Dette skjer selv når det kan bevises utover rimelig tvil at den seksuelle omgangen skjedde uten samtykke.

Menneskerettigheter og næringsliv

Stadig flere norske selskaper har virksomhet i land med alvorlige menneskerettighetsbrudd, fattigdom og konflikt. Deres tilstedeværelse kan ha store konsekvenser for mennesker og miljø, og for selskapet selv. Pensjonsfond Utland (Oljefondet) har investeringer i 7000 selskaper. Det foreligger dokumentasjon som viser at investeringene også omfatter selskaper som er ansvarlig for menneskerettighetsbrudd og alvorlig miljøødeleggelse.

Amnesty International ber den nye regjeringen om:

- å ferdigstille arbeidet med Handlingsplanen for implementering av FNs Guiding Principles for menneskerettigheter og næringsliv innen utgangen av 2014. Samt å opprette bindende retningslinjer for bedrifters samfunnsansvar, som vil være et viktig verktøy for bedriftene for å unngå at de direkte eller indirekte bidrar til menneskerettighetsbrudd gjennom egen virksomhet. Handlingsplanen må tydeliggjøre på hvilke premisser norske selskaper skal være tilstede i høyrisikoland.
- å sikre at de etiske retningslinjene som Oljefondet er pålagt av Stortinget faktisk etterleves.

Oppslutning om internasjonale menneskerettighetsmekanismer

Den 5. mai i år ble det opprettet en egen klagemekanisme i FN for mennesker som har fått sine økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter krenket. Flere land har undertegnet og er i ferd med å ratifisere avtalen. Det er på høy tid at også Norge tilslutter seg avtalen slik at norske myndigheter er troverdige når de kritiserer andre land for ikke å ta sitt menneskerettighetsansvar på alvor, og for å sikre at norske borgere får mulighet til å fremme sin sak for FNs klagemekanisme.

Amnesty International ber den nye regjeringen om:

- å undertegne og ratifisere tilleggsprotokollen til Konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter slik at norske borgere får mulighet til å fremme sin sak for FNs klagemekanisme dersom deres rettigheter krenkes og de heller ikke får oppreisning og kompensasjon i det norske domstolsystemet.

Etterrettelig norsk våpeneksport

Tiltak for å sikre at norske våpen ikke bidrar til menneskerettighetsbrudd eller brudd på internasjonal humanitær rett er et viktig element for en aktiv og fremtidsrettet menneskerettighetspolitikk.

Amnesty International ber den nye regjeringen om:

- å konsekvent bruke kriteriene for eksport av forsvarsmateriell som Utenriksdepartementet la frem i sin siste melding om våpeneksportkontroll til Stortinget. Dette er nødvendig for å sikre at norske våpen ikke blir solgt til land som for eksempel Saudi-Arabia og andre autoritære land på den arabiske halvøy, der det er sannsynlig at de vil bli brukt til brudd på menneskerettigheter og internasjonal humanitær rett.
- å bruke sin rolle som eier i norske selskaper for å hindre at deres datterselskaper i utlandet eksporterer forsvarsmateriell til land der det er sannsynlig at materiellet vil bli brukt til brudd på menneskerettigheter og internasjonal humanitær rett.

- å sørge for at Norge ratifiserer FNs Våpenhandelsavtale (Arms Trade Treaty) innen slutten av 2013.

Konsekvent og visjonær utenrikspolitikk

Norges utenrikspolitiske linje må ha en tydelig og konsekvent menneskerettslig profil. Det innebærer å ha fokus på menneskerettigheter i all utenrikspolitisk dialog, samt å være konsekvent i hvor tydelig man ytrer kritikk uavhengig av økonomiske eller sikkerhetspolitiske omstendigheter.

Amnesty International ber den nye regjeringen om:

- å bruke Norges rolle som viktig bidragsyter av EØS-midler for å bedre situasjonen for romfolk i Sentral- og Østeuropa. Dette innebærer blant annet å motarbeide tvangsutkastelser, segregering i skoler og praksis som hindrer romfolk i å få adgang til bolig- og arbeidsmarkedet.
- å gjøre likestilling mellom kvinner og menn til en hovedprioritet i norsk utenriks- og utviklingspolitikk, blant annet ved å gå i front for å styrke jenters og kvinners rettigheter i normative globale prosesser, og ved å styrke innsatsen for jenters og kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter.
- å føre en direkte og uredd dialog med russiske myndigheter om den sterke negative menneskerettighetsutviklingen vi har sett de siste par årene hos vår nærmeste nabo i øst. Russiske myndigheter må respektere befolkningens grunnleggende rett til organisasjons-, samlings- og ytringsfrihet, og bidra med nødvendig støtte til så vel utsatte menneskerettighetsforkjempere som organisasjoner som arbeider for menneskerettigheter i Russland.

Med vennlig hilsen

John Peder Egenæs
Generalsekretær
Amnesty International i Norge